

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ АСПЕКТ ЛЕКЦІЇ ЯК ЇЇ АТРИБУТ

1. Покращення якості навчання студентів — багато аспектна проблема. Лекція — головна форма передачі знань у вищій школі. Вона дає знання про сучасний стан науки по темі, перспективи її розвитку, критичну оцінку досягнутого. Підручник, як відомо, відображає стан науки на час його написання.

2. Подача лекційного матеріалу йде далі змісту підручника. Базою цього процесу є інтеграція освіти та наукових досліджень. Науково-дослідницька робота викладача, як науковця, підживлює, осучаснює текст лекцій. Саме тут апробується наукова новизна, подається у доступній формі її зміст та актуальність.

3. Подаючи матеріал лекції, викладач ставить студентів перед проблемами, котрі сформовані науковими дослідженнями. Подолати неповноту, відставання від потреб практики викликає у студентів необхідність набуття нових знань, котрі поповнюються науковими дослідженнями. Виклад новітнього матеріалу на базі практики, його науковість посилює у студентів прагнення оволодіння знаннями, урізноманітнює текст лекцій.

4. Науково-дослідницький спосіб викладу лекцій стимулює аналітичне мислення студента, збагачуючи його новизною. Розвиток дослідницької думки від фактів через порівняння, аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, аналогію тощо, веде до подальших наукових висновків. Використання цих методів у викладі лекцій дає змогу обґрунтовувати чи заперечувати ті чи інші твердження, робити нові висновки, обґрунтовувати їх достовірність.

5. Дієвим методом посилення науково-дослідницького аспекту лекції є аналітико-синтетичний виклад. Вміло ставлячи перед аудиторією проблемне питання, викладач у ході лекції пропонує студентам відповісти на нього. Такий відступ у викладі лекції є способом дослідження положень лекційної теми. Він формує у студентів аналітичне мислення, здатність аргументувати, виділяти істотне, відшукувати особливості. Тактовне сприйняття викладачем відповідей студентів у ході лекції, виявлення у них навіть натяку на істину — це успіх у досягненні науково-дослідницького аспекту лекції.

6. Необхідним моментом активізації науково-дослідницьких проявів є акцент викладача на проблемних ситуаціях по темі лекції. Вони спонукають студентів активізувати сприйняття логіки лекційного матеріалу, критично його оцінювати. Проблемна ситуація привчає студента бути винахідливим, її розв'язання дає змогу відчувати напруження розуму та отримати насолоду від перемоги.

7. Розв'язання проблемних ситуацій вкраплених у лекції, формує інноваційні якості творчої особистості студента в навчальному процесі. Інноваційні якості — це вміння обновлювати знання з метою їх ефективнішого застосування у практиці. Лекція оптимально насичена проблемними ситуаціями не тільки дає знання з досягнутого, а й уміння створювати нові знання. Творча наукова компонента тут превалює над стандартизованим підходом.

8. Науково-дослідницький аспект лекцій забезпечується вміло підібраними фактами, що дають можливість студентам розуміти наукові закономірності. Абстрактні поняття з економіки не аргументовані фактами, як правило, не сприймається студентами. Наукові узагальнення здобуті дослідницькою працею викладача, що опираються на практику, ведуть студентів до віри у правильності положень висновків лекції. Треба пам'ятати, що перевантаженість лекції фактами, цифровими даними веде до зниження науково-дослідницького рівня лекції, нівелює теоретичні висновки.

9. Науково-дослідницький аспект лекції як її найбільш ефективна форма вимагає оптимального поєднання науковості з доступністю та простотою викладу. Мова йде про застосування понять, що вкорінились у науці, простоту та ясність аргументації, вміння викладати положення теми, керуючись об'єктивними економічними законами та закономірностями.

10. Лекція, викладена у науково-дослідницькому аспекті, — це база для організації самостійної роботи студента по курсу. Така лекція є основою наукового зростання студента, як майбутнього фахівця.

Використана література

1. Лутченко А. А. та ін. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. — К.: Товариство «Знання», 2000. — 114 с.
2. Гроші та кредит: Підручник / За заг. ред. М. І. Савлука. — К.: КНЕУ, 2008.